

maandag 12 januari 2009 12:07

aankondiging

Vooruitblik

Informatie over komende uitzendingen van Tegenlicht

Tegenlicht is wekelijks te zien op de maandagavond op NEDERLAND 2, doorgaans van 20.55 tot 21.50 uur. De programmareeks wordt in de regel herhaald op de dinsdagmiddag om 15:05 uur, eveneens op Nederland 2. Oude afleveringen zijn op deze site terug te vinden, onder het tabje 'Afleveringen', linksboven. Op onderstaande pagina een overzicht van en vooruitblik naar komende episodes, met titels, namen en volgorde van uitzending steeds onder voorbehoud.

Winterstop: maandag 15 december 2008 tot maandag 19 januari 2009

Thema: DE TOEKOMST (zes afleveringen, van 19 januari tm 23 februari 2009)

'I have one word for you: tomorrow'

Barack Obama

Nog niet zo lang geleden zagen we de toekomst vol vertrouwen tegemoet. Maar in 2008 ebde het vertrouwen weg uit de economie, en begon in het Westen de strijd tussen Wall Street en Main Street, tussen graaiers en veranderaars, tussen marktfundamentalisten en nationaliseerders. Velen hebben nu de hoop gevestigd op Barack Obama, op de Europese Unie of op het Aziatische of het Braziliaanse economische model.

Maar keert met 'change' ook het vertrouwen weer terug?

De term 'historisch' viel in 2008 veelvuldig, zowel rondom de economische recessie ('wordt het net zo erg als de jaren dertig?') als bij de overwinning van Barack Obama ('voor het eerst in de geschiedenis...'). We lijken ons te bevinden op een scharnier in de tijd, maar de ontwikkelingen kunnen vele kanten op. Nog steeds voorspelt de economie niet veel goeds, terwijl de verwachtingen van de nieuwe president van de VS nou juist erg hoog zijn. De ongewisse toekomst zit dan ook vol met vragen: schuilt er een kans -en rendement!- in de crisis? Keert de groei terug en zal dat dan wel overal op de wereld het geval zijn? Gaat China de orde handhaven of in chaos belanden? Houdt Barack Obama woord en spreekt hij zich in zijn eerste presidentiële redevoeringen daadwerkelijk uit over politieke voornemens en krachtige daden? Wat is de ethische en juridische dimensie van het ontstaan van kredietcrisis en mondiale recessie? Zal er een nieuw economisch systeem of model ontstaan dat als voorbeeld dient voor de hele wereld? En meer in het algemeen: hoe nu verder dan?

Tegenlicht betoont zich eens te meer een 'future affairs programma' en schetst in woord en beeld de contouren van een (mogelijke) nieuwe orde.

(Zie onder dit overzicht de teksten van de voorgenoemde zes afleveringen)

Aflevering: Agenda 2009

Uitzending maandag 19 januari 2009

Aflevering: De Stem van Generatie Obama

Uitzending maandag 26 januari 2009

Aflevering: De strijd van Stroink

Uitzending maandag 2 februari 2009

Aflevering: Singapore Inc.

Uitzending maandag 9 februari 2009

Aflevering: De Chicago sessies: kredietcrisis, markt en moraal

Uitzending maandag 16 februari 2009

Aflevering: The World's Next Super Model

Uitzending maandag 23 februari 2009

Aflevering: Agenda 2009, nieuwe inzichten in een troebele toekomst

Uitzending maandag 19 januari 2009

Regie: Jos de Putter, Floris-Jan van Luyn, Marijtje Denters

Research: William de Bruijn

Productie: Judith van den Berg

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Singapore, Montreal, Parijs, Washington. Vanuit de hele wereld haalt Tegenlicht de laatste nieuwe inzichten, die toekomstbepalend kunnen zijn.

Vanavond, als opening van het zesluik DE TOEKOMST, ontmoetingen met vier gasten uit economie en wetenschap: beleggingsguru Jim Rogers, politicoloog Minxin Pei, ontwikkelingspsycholoog Susan Pinker en expert internationale betrekkingen Dominique Moïsi.

Naar inmiddels goed gebruik opent Tegenlicht het kalenderjaar 2009 met de traditionele 'Agenda'- uitzending. Wat staat ons te wachten in 2009? En wat zal van invloed zijn op onze opinies en ons handelen?

Een rondje om de wereld leverde vier deskundigen met een nieuwe visie en een typische Tegenlicht-blik:

- Als 2009 het instapjaar wordt voor beleggers, waarin kunnen die dan het best investeren? Als iemand het weet is het Jim Rogers. De superinvesteerder uit Alabama heeft zijn eigen adviezen ('Teach your children Chinese!') ter harte genomen en woont intussen ook daadwerkelijk in Singapore. Het door hem vaak verguisde Wall Street is gevallen, zoals hij al voorspelde. Maar wat brengt de nabije en verre toekomst? Jos de Putter ondervraagt Jim over Maserati's en 'investing in bad times'...
- 'Wees niet bang voor China, want daar ligt wanorde om de hoek'. Sinoloog/cineast Floris-Jan van Luyn zocht de beste Chinese intellectueel, en belandde verrassend (en verontrustend?) genoeg in Washington DC, bij politicoloog Minxin Pei. De titel van diens laatste boek is veelzeggend: 'China's Trapped Transition: the Limits of Developmental Autocracy'.
- Meisjes zijn slimmer dan jongens, maar later is hun baas toch meestal een man. Heeft succes een biologische component? Hoe zit het met de invloed van hormonen op risicovol handelen? En is het verschil in de prioriteiten van mannen en vrouwen ook in de prioriteiten van onze maatschappij te ontwaren? Marijtje Denters vraagt het Susan Pinker, de Canadese schrijfster van één van de meest controversiële boeken uit 2008: 'The Sexual Paradox'.
- De 'clash of civilisations' is uit; maak kennis met de 'clash of emotions'. Aldus Dominique Moïsi, specialist internationale betrekkingen aan het Parijse Institut Français des Relations Internationales. Hij licht een tipje van de sluier over 'Geopolitiek van de Emotie', een essay over de rol die de emoties angst

(in het Westen), hoop (in het Oosten) en vernedering (in de Arabische wereld) zullen gaan spelen op ons politieke wereldtoneel, in 2009 en de jaren daarna.

De Stem van Generatie Obama

Uitzending 26 januari 2009

Regie: Kasper Verkaik

Research-ondersteuning: William de Bruijn

Productie: Nellie Kamer, Nicoline Tania, Janneke van de Kerkhof

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Wat maakt een politieke toespraak historisch? Hoe kan een president zich via woorden onsterfelijk maken? En welke invloed had zijn retoriek op de massale jongerenbeweging die Barack Obama hielp om president te worden? Achter de historische speeches van Barack Obama schuilt een piepjonge speechschrijver. Tijdens de verkiezingen schreef Jon Favreau de toespraken waarmee Obama als totale nieuwkomer de harten van miljoenen Amerikaanse kiezers wist te veroveren. Jon is net 27 en nu al benoemd tot hoofd speechschrijver van Obama in het Witte Huis. Hij wordt daarmee het jongste lid van president Obama's inner circle in de West Wing. Wie is Jon Favreau? Waar komt hij vandaan? Wat bracht hem zó snel, zó dicht bij het hart van de Amerikaanse politieke macht?

Filmmaker Kasper Verkaik maakt voor Tegenlicht een profiel van Obama's speechschrijver Jon Favreau en van de jongerenbeweging rond de nieuwe president. Welke boodschap hoort een nieuwe generatie Amerikaanse jongeren in Obama's toespraken? Is Favreau de spreekbuis van deze generatie? En hoe kijken zijn generatiegenoten tegen hem aan? Tegenlicht filmde de laatste dagen vóór Election Day op een Obama campagnekantoortje van een zwarte universiteit in Virginia. Jonge Obama vrijwilligers, waaronder de landelijke studentenleider van Obama, vertellen welke inspiratie zij vonden in de toespraken. Met Jon Favreaus docenten uit zijn studententijd, een professor in retorica, een generatiesocioloog en de vermaarde Kennedy-speechschrijver Ted Sorensen duikt Tegenlicht in de semiotiek van de Obama toespraken. Een nieuwe generatie Amerikaanse jongeren eigent zich via Obama de 21ste eeuw toe, met nieuw elan, optimisme, harmonie en engagement.

De strijd van Stroink

Uitzending 2 februari 2009

Regie: Kees Brouwer

Research: Gijs Meyer Swantee

Productie: Judith van den Berg

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Rudy Stroink (1955) is oprichter en grootaandeelhouder van TCN, een grote innovatieve en maatschappelijk betrokken projectontwikkelaar, ondermeer bekend als de eigenaar van het Mediapark in Hilversum. In de traditionele, hiërarchische en zeer gesloten vastgoedwereld neemt TCN een bijzonder plek in. Stroink beschouwt TCN als een familie en in de statuten van het bedrijf staat dat iedereen in die familie recht heeft op geluk en ontwikkeling. Hij gelooft heilig in de kracht van het collectief. Die vrije bedrijfsvoering en de platte structuur leverde tot een jaar geleden een onstuimige groei op. Met grote winsten. En toen begon de kredietcrisis. Vanaf dat moment (april 2008) loopt de camera met Stroink mee en zien we hoe alles waar hij in gelooft zwaar op de proef wordt gesteld. Zijn familie, zijn idealen, en zijn vertrouwen. Als in een waar koningsdrama zien we hoe het collectief kraakt en piept en vertrouwt de Koning ons zijn macht en onmacht in persoonlijke videoboodschappen toe. Het levert een bijzondere en zeer open kijk op in de harde vastgoed- en financiële wereld gedurende het afgelopen jaar.

Singapore Inc.

Uitzending 9 februari 2009

Regie: Shuchen Tan

Research: William de Bruijn

Productie: Judith van den Berg, Nellie Kamer

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Als niet-Westerse economieën wereldwijd steeds meer gewicht in de schaal gaan leggen, welk economisch model zouden zij dan mogelijk in de toekomst kunnen gaan opleggen aan óns? Tegenlicht laat zich voor- en bijlichten in Singapore, volgens sommigen het meest succesvolle economisch model ter wereld.

Singapore, het stadsstaasje in Azië was 40 jaar geleden niet veel meer dan een moeras. Het had geen grondstoffen, geen achterland en een laag opgeleide beroepsbevolking. Nu is het een van de meest succesvolle economieën in Azië met een staatsfonds dat vele miljarden bezit en een per capita inkomen dat hoger is dan dat in Nederland. Het model is zo'n succesformule, dat zelfs de Chinese leider Deng Xiao-Ping in 1978 Singapore bezocht om van dit model te leren, met alle gevolgen vandien. Wat is het geheim achter het Singapore-model? Tegenlicht maakt een verkenning aan de hand van een aantal ontmoetingen met politieke- en businessleiders, waaronder de grondlegger van het moderne Singapore, oud-premier Lee Kuan Yew, de politicoloog en Azië-kenner Kishore Mahbubani, de Amerikaanse superinvesteerder Jim Rogers en oud-topman van Akzo-Nobel Kees van Lede. Hoe verklaren zij het succes van het Singapore-model en gaat dit model Azië en uiteindelijk de rest van de wereld de weg wijzen?

De Chicago sessies: kredietcrisis, markt en moraal

Uitzending 16 februari 2009

Regie: Marije Meerman

Research: Marijntje Denters, Gerko Wessel

Productie: Nicoline Tania, Janneke van de Kerkhof

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Filosofe Martha Nussbaum geeft les aan de University of Chicago. Niet alleen Obama-stad maar ook de wieg van het vrije-marktfundamentalisme van Milton Friedman en zijn neoliberale Chicago School. Met Nussbaum's slimste studenten nemen we deel aan drie sessies waarin dieper ingegaan wordt op de humanitaire en ethische consequenties van de kredietcrisis. Want terwijl Amerikaanse burgers huis, baan en pensioen dreigen te verliezen, strijken CEO's nog steeds miljoenenbonussen op en worden banken met miljarden overheidssteun overeind gehouden. Hoewel hiermee in de meeste gevallen geen enkele regel of wet wordt overtreden, lijkt toch sprake van onrecht? Vertegenwoordigt het recht eigenlijk wel ons gevoel van rechtvaardigheid? Aan de hand van concrete voorbeelden gaat Martha Nussbaum dieper in op de vraag of ons huidige juridische stelsel de burger voldoende bescherming biedt tegen de destructieve kracht van het financiële systeem zoals deze nu in volle omvang zichtbaar wordt. Samen met haar studenten werpt Nussbaum een licht op de ethische principes die ten grondslag liggen aan het huidige stelsel en verkent zij alternatieven die meer bescherming zouden kunnen bieden.

The World's Next Super Model

Uitzending 23 februari 2009

Regie: IJsbrand van Veelen

Research: William de Bruijn, Gerko Wessel

Productie: Judith van den Berg

Eindredactie: Doke Romeijn, Jos de Putter, Henneke Hagen

Het is niet meer genoeg het Amerikaanse neoliberale kapitalisme dood te verklaren. Wat gaat er in de loop van de 21e eeuw voor in de plaats komen? Is er zoiets als een 'crisisproof' economisch model? Komt er een nieuwe economische orde, en is die nog wel mondiaal? Wat wordt de ideale relatie tussen markt en overheid? Kan het geldende paradigma (de vrije markt schept vanzelf evenwicht en welvaart voor iedereen) de prullenmand in, en wat wordt dan het nieuwe? Welke regio van onze multipolaire wereld heeft het meest toekomstbestendige model?

In de wereld van 2009 kun je deze fundamentele vragen niet meer alleen aan westerlingen stellen. Tegenlicht nodigde van over de hele wereld prominente experts in hun vakgebied uit om mee te denken, en selecteerde vooral op nieuwe ideeën en een heldere toekomstvisie.

Drie promotors pleiten voor drie economische modellen. Kishore Mahbubani verkondigt zijn geloof in het Azië-model. Wouter Bos bepleit de superieure waarden van het Europese model. En de Braziliaanse econoom Marcelo Neri looft de succes story van zijn land.

Tegenlicht legt de pleidooien vervolgens voor aan drie 'juryleden': macro-econoom Willem Buiter van de London School of Economics, de jonge analist van de geopolitiek Parag Khanna (New America Foundation) en Amy Chua, globaliseringsexpert aan Yale University. Hoe verdragen de modellen hun kritische commentaar? Welke aspecten verdienen een schoonheidsprijs en waar moet nog aan gewerkt worden? Voor welk model zien de juryleden een glansrol in de toekomst weggelegd?

Kortom: wat wordt het nieuwe 'supermodel' voor de wereldeconomie? Tegenlicht sluit de themareeks DE TOEKOMST af met een heuse modellenwedstrijd!